

4. Dufey G., Rehm F. An Introduction to Credit Derivatives// University of Michigan Business School Working Paper. 2000. August. № . 00-013. Available at SSRN. [Електрон. ресурс]. – Доступний з: <http://ssrn.com/abstract=249155>.

5. Туктаров Юрій. Синтетическая секьюритизация// "Рынок ценных бумаг" –2007, № 13. – С. 22-28.

УДК 519.86:332.146.2

Доц. О.О. Солтисік, канд. екон. наук –

Дрогобицький державний педагогічний ун-ет ім. Івана Франка

АНАЛІЗ СТАНУ РИНКУ ПРАЦІ ТА АКТИВІЗАЦІЯ РИНКОВИХ ВІДНОСИН НА ЛЬВІВЩИНІ

Проаналізовано стану ринку праці, активізації ринкових відносин та встановлено залежність між рівнем освіти та чисельністю зайнятих і безробітних.

Ключові слова: ринок праці, рівень зайнятості, рівень безробіття, галузевий розподіл

Assoc. prof. O.O. Soltysik – Drohobych state pedagogical university named Ivan Franko

Labor market analysis and market relations' activation in Lviv Region

This piece of work analyses the state of labor market, market relations' activation and determines the dependence between the educational level and the quantity of employed and unemployed.

Keywords: labor market, employment level, unemployment level, branch distribution

У країнах, де економіка ґрунтується на ринкових засадах, безробіття розглядають як природну й невід'ємну складову частину життєдіяльності країни. Перехід України до ринкових відносин загострив проблему зайнятості населення та відтворення трудового потенціалу.

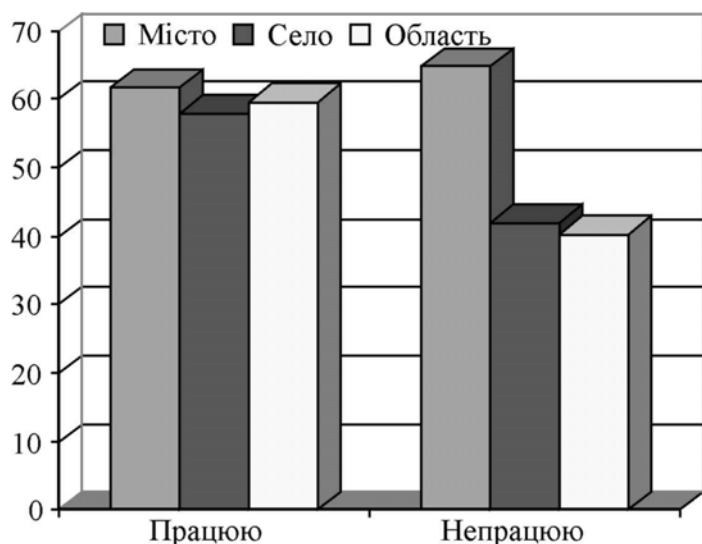

Рис. 1. Структура населення Львівської обл.

При природній нормі рівня безробіття, яку може витримати національна економіка, в межах 2,5-3 %, нинішній рівень безробіття становить 2,7 % економічно активного населення [1]. Події, які відбуваються на всеукраїнському ринку праці мають вплив на регіональні ринки праці. За 2006 р. чисельність населення, зайнятого в економіці області, зросла на 1,6 %, а рівень фіксованого безробіття в області станом на 1 червня 2006 р. становив 2,7 % [2].

Для того, щоб мати об'єктивну інформацію про стан зайнятості населення Львівщини, було проведено статистичне дослідження регіональних аспектів зайнятості та безробіття у галузях економіки в розрізі районів і міст обласного підпорядкування.

Об'єктом даного дослідження було працездатне населення працездатного віку. **Предметом** дослідження був стан зайнятості населення Львівської області. **Метою** проведення було визначення реального становища населення на регіональному ринку праці.

Для досягнення поставленої мети були визначені такі завдання:

- аналіз стану зайнятості та безробіття в умовах кризових явищ перехідної економіки;
- з'ясування причин, що мають вплив на стан зайнятості та безробіття населення регіону;
- розроблення основні напрями вдосконалення механізму регулювання зайнятості;
- встановити комплекс ефективних заходів щодо забезпечення зайнятості населення.

Статистичним обстеженням було охоплено всі райони Львівської області та міста обласного підпорядкування. Аналіз галузевого розподілу зайнятих і безробітних осіб виявив, що найбільша частка зайнятих осіб припадає на сільське господарство – 23,6 %, промисловість – 18,0 %. Найбільш уражена безробіттям така галузь, як промисловість (55,8 %) (табл. 1) [2].

Табл. 1. Галузева структура населення, %

Галузь економіки	Зайняті	Безробітні
Промисловість	18,0	55,8
Сільське госп-во	23,6	1,33
Освіта	9,8	1,9
Ох. здоров'я	7,2	0,3
Сф. обслугов.	0,5	0,11
Інше	11,5	2,07

Аналіз вікової структури зайнятих і безробітних (табл. 2) засвідчив, що частка молодших вікових груп (особи до 20 років) серед безробітних є вищою порівняно із зайнятими і становить 49,4 %. Найістотніший розрив стосується молоді, яка здебільшого вступає в життя після здобуття загальної середньої освіти. Щодо населення, котре можна віднести до віку найбільшої трудової віддачі (від 20 до 59 років), частка безробітних є меншою від частки зайнятих.

Частка зайнятих у старшій віковій групі (від 60-70) становить 26,4 %, що на 26 % більше ніж безробітних [2].

Табл. 2. Вікова структура зайнятих і безробітних, %

Група населення за статтю	Вікова група населення					
	15-19 р.	20-29 р.	30-39 р.	40-49 р.	50-59 р.	60-70 р.
Зайняті	6,4	58,5	78,4	80,8	63,9	26,4
Безробітні	49,4	22,5	11,3	10,4	9,0	0,4

Однією з гострих проблем на регіональному ринку праці нині є зростання тривалого (застійного) безробіття. Дані про його тривалість зображено на рис. 2. Швидкими темпами зростає чисельність безробітних, тривалість пошуку роботи яких була понад 6 місяців. За даними статистичного обстеження найбільший процент становлять безробітні, термін безробіття яких пе-

ревищує 1 рік (в міській місцевості він становить 56,1 %, а в сільській – 97,3 %).

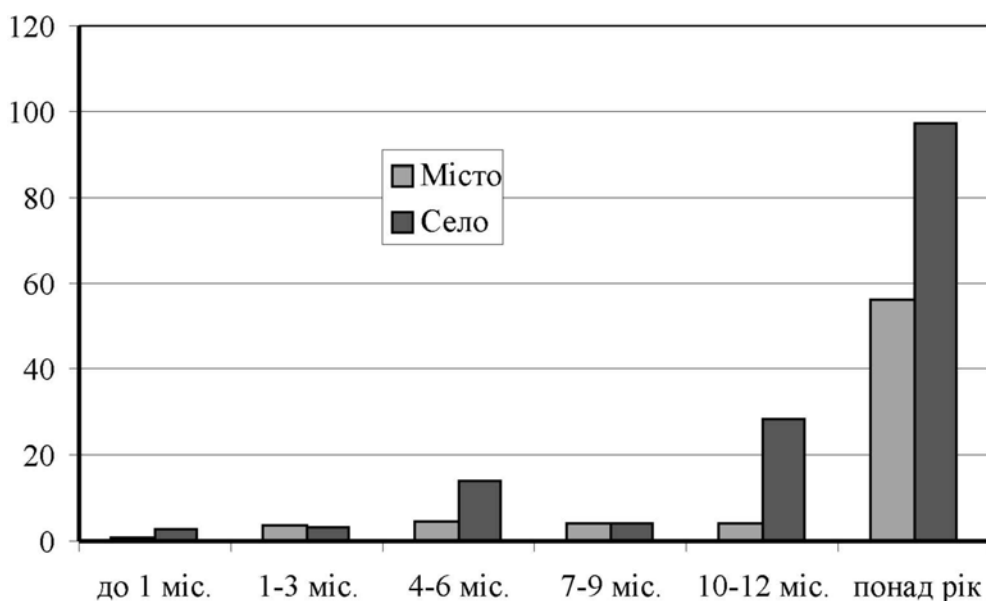

Рис. 2. Тривалість терміну безробіття

Проаналізуємо вплив рівня освіти на чисельність зайнятих та безробітних (табл. 3) [2]. Для цього розглянемо зміну їх кількості за період 2001-2006 рр. В загальному кількість безробітних у 2006 р. порівняно з 2001 зросло на 54,2 тис. осіб, що становить 14,2 %, а кількість зайнятих зменшилось на 109,8 тис. осіб, що становить 1,4 %. На відміну від працівників, які мають освіту I, II рівня акредитації (кількість безробітних зросло на 19,9 %, кількість зайнятих зменшилось на 2,6 %), у працівників з освітою III, IV рівня акредитації кількість безробітних зросло лише на 7,1 %, а кількість зайнятих не зменшилось, а зросло на 0,5 %.

Таким чином проведений аналіз даних табл. 3 дав змогу зробити такі висновки:

- рівень зайнятості істотно і неухильно зростає зі зростанням рівня освіти;
- рівень економічної активності прямопропорційно залежить від рівня освіти.

Табл. 3. Показники зайнятості й безробіття населення України за рівнем освіти (2006 р. порівняно з 2001 р.)

Освіта	Чисельність безробітних			Чисельність зайнятих		
	2001	2006	2001 до 2006	2001	2006	2001 до 2006
Населення всіх рівнів освіти	381,4	435,6	+54,2 14,2 %	781,3	671,5	- 109,8 1,4 %
Освіта I, II рівня акредитації	94,8	113,7	+18,9 19,9 %	163,7	159,4	- 4,3 2,6 %
Освіта III, IV рівня акредитації	73,4	78,6	+5,2 7,1 %	152,8	153,6	+ 0,8 0,5 %

Від рівня освіти залежить і така характеристика якості робочої сили як мобільність: серед працівників з вищою освітою мобільність не просто вища,

вона ще і здебільшого має добровільний характер, тоді як серед працівників з нижчими рівнями освіти мобільність має переважно вимушений характер і часто супроводжується втратою роботи. Особи з нижчим рівнем освіти частіше самостійно забезпечують себе роботою, а частка роботодавців вища серед людей з вищою освітою. Працівники з вищим рівнем освіти більш орієнтовані на інвестування в людський капітал (зокрема, в професійну освіту) [3].

Табл. 4. Показники зайнятості й безробіття населення Львівської області у розрізі районів і міст обласного підпорядкування (2006 р. порівняно з 2001 р.)

Район і міста обласного підпорядкування	Чисельність безробітних			Чисельність зайнятих		
	2001	2006	2000 до 1997	2001	2006	2006 до 2001
Всього по області	15466	90863	+75,4 / 0,48 %	1095,1	1003,2	-0,9 / 0,9 %
Бродівський	215	2135	+1,9 / 0,88 %	22,5	23,0	+0,5 / 2,2 %
Буський	460	1941	+1,5 / 0,15 %	18,1	16,2	-1,5 / 0,08 %
Городоцький	985	2504	+1,5 / 0,58 %	24,6	23,8	-0,8 / 3,25 %
Дрогобицький	1006	6748	+5,8 / 0,75 %	20,6	20,7	+0,1 / 0,49 %
Жидачівський	414	3499	+3,1 / 0,63 %	28,7	24,8	-3,9 / 13,6 %
Жовківський	352	2580	+2,2 / 1,3 %	36,7	33,8	-2,9 / 7,9 %
Золочівський	305	4118	+3,8 / 0,75 %	30,3	26,6	-3,7 / 12,2 %
Кам'янка-Буський	225	1905	+1,7 / 0,53 %	20,7	23,1	+2,4 / 11,6 %
Миколаївський	1240	7690	+6,5 / 0,21 %	43,7	30,7	-13 / 2,9 %
Мостиський	425	1373	+0,9 / 0,6 %	22,8	20,2	-2,6 / 11,4 %
Перемишлянський	317	2208	+1,9 / 0,33 %	15,1	13,5	-1,6 / 10,6 %
Пустомитівський	234	3197	+3,0 / 1,3 %	35,0	30,9	-4,1 / 11,7 %
Радехівський	300	1905	+1,6 / 0,5 %	20,5	17,7	-2,8 / 13,7 %
Самбірський	890	6713	+5,8 / 0,65 %	26,8	23,8	-3 / 11,2 %
Сколівський	447	1737	+1,3 / 0,3 %	18,7	15,3	-3,4 / 18,18 %
Сокальський	383	3143	+2,8 / 0,7 %	45,9	43,5	-2,4 / 5,2 %
Старосамбірський	704	3201	+2,5 / 0,36 %	30,6	27,9	-2,7 / 8,8 %
Стрийський	623	5449	+4,8 / 0,79 %	29,9	25,5	-4,4 / 14,7 %
Турківський	596	2362	+1,8 / 0,3 %	23,7	20,7	-3 / 12,7 %
Яворівський	1969	6900	+4,9 / 0,25 %	38,9	35,2	-3,7 / 9,5 %
Львів	2263	13240	+10,9 / 0,5 %	386,2	361,4	-24,8 / 6,4 %

Проведемо аналіз показників зайнятості й безробіття населення у розрізі районів і міст обласного підпорядкування (табл. 4) [2]. В період з 2001 р. до 2006 чисельність безробітних по всій області зросла на 75,4 тис. осіб, що становить 0,48 %, а чисельність зайнятих за цей період зменшилась на 0,9 тис. осіб, що становить 0,9 %.

Найгірша ситуація склалася у Пустомитівському районі, де процент безробіття зріс на 1,3 %, а частка зайнятості населення зменшився на 11,7 %. Лише у двох районах області з двадцяти чисельність зайнятих зросла (у Бродівському – 2,2 %, у Дрогобицькому – на 0,49 %). Проте рівень безробіття і в цих районах не зменшився, а зріс відповідно на 0,88 % і 0,75 %.

Підсумовуючи інформацію про регіональні аспекти зайнятості та безробіття Львівщини, зробимо такі висновки:

- дані проведеного статистичного дослідження свідчать, що ситуацію, яка склалася на регіональному ринку праці, можна охарактеризувати як критич-

ну за рівня офіційно зареєстрованого безробіття 5,9 % на 1 червня 2006 р. За результатами соціологічного дослідження означений показник становить 38,4 %;

- дослідження виявило, що найбільш ураженою безробіттям верствою населення є молодь. До пріоритетних завдань належить проведення невідкладних заходів активної політики зайнятості;
- за результатами дослідження, особливо критичний стан у Львівській області мають промисловість та сільське господарство, де безробіття набуло застійного, тривалого характеру. Одним із варіантів виходу з такої ситуації є вкладення коштів у розвиток і оновлення заводів і фабрик, які не працюють, а також створення служб зайнятості в сільській місцевості;
- низький рівень заробітної плати у народному господарстві, нерегулярна її виплата або й невивплата послаблюють мотивацію і стимули до праці, зменшують бажання опитуваних до підвищення свого фахового рівня або оволодіння новою професією;
- пропоноване дослідження обґрунтовує потребу створення такого механізму регулювання ринку в Україні, який би міг гнучко і динамічно реагувати на зміни ситуації, що відбуваються на ринку праці, ефективно діяти в умовах загрози масового безробіття [2].

Література

1. Україна: аспекти праці. – 2001, № 1. – С. 7-12.
2. Статистичний щорічник, Львівська область 2006 р. – Львівське обласне управління статистики, 2006 р.
3. Україна: аспекти праці. – 2006, № 6. – С. 3-12.

УДК 330.342:167.1 Проф. Г.І. Башнянин, д-р екон. наук; доц. О.С. Вербова, канд. екон. наук; доц. Т.О. Коропецька, канд. екон. наук – Львівська КА; доц. Г.С. Третяк, канд. екон. наук – Львівський регіональний ін-ут державного управління УАДУ при Президентові України

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ У ПЕРЕХІДНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Проаналізовано фактори, що визначають формування та зміну рівня дерегулювальної ефективності і дерегулювальної еластичності економічних систем перехідного типу. Обґрунтовано основні принципи формування та здійснення дерегулювальної політики держави. Визначено залежність дерегулювальної еластичності від таких факторів як регулювальний, формаційний, ринковий, функціональний типи систем і фактору часу.

Prof. G.I. Bashnyanyn; assoc. prof. O.S. Verbova; assoc. prof. T.O. Koropetska – L'viv commercial academy; assoc. prof. G.S. Tretyak – Lviv regional institute of the State management UASM beside President of Ukraine

The methodological principles analyses effectiveness of the deregulation economical systems in transitive economics

It is analyses factories that are determine forming and change the equal of deregulation effectiveness and deregulation elasticity the economical systems of transition type.